

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

תורה – ויקרא פרק יד'

(כב) וּשְׁתֵּי תָרִים או שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תִּשִּׁיג יָדוֹ וְהָיָה אֶחָד חֲטָאת וְהָאֶחָד עֲלָה: (כב) וּשְׁתֵּי תָרִים או שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה דִּי תִדְבֵּק יְדֵיהּ וְיְהִי חֵד חֲטָאתָא וְחֵד עֲלָתָא: (כג) וְהֵבִיא אֹתָם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטַהֲרָתוֹ אֶל הַכֹּהֵן אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה: (כג) וְהֵבִיא אֹתָם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטַהֲרָתוֹ אֶל הַכֹּהֵן אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה: (כג) וַיִּיָּתֵי יְתַהוֹן בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה לְדַכְּיֻתְהִי לְוַת כְּהֵנָא לְתַרְעֵ מִשְׁכַּן זְמָנָא קָדָם יי: (כד) וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת כֶּבֶשׂ הָאֵשֶׁם וְאֶת לֶג הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה: (כד) וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת כֶּבֶשׂ הָאֵשֶׁם וְאֶת לֶג הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה: (כד) וַיֹּסֵב כְּהֵנָא יְת אַמְרָא דְאֲשָׁמָא וְיְת לְגָא דְמִשְׁחָא וְיָרִים יְתַהוֹן כְּהֵנָא אַרְמָא קָדָם יי: (כה) וְשִׁחַט אֶת כֶּבֶשׂ הָאֵשֶׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֵשֶׁם וְנָתַן עַל תְּנוּפָה אֹזֶן הַמִּטְהַר הַיִּמְנִית וְעַל בִּהֶן יָדוֹ הַיִּמְנִית וְעַל בִּהֶן רִגְלוֹ הַיִּמְנִית: (כה) וְשִׁחַט אֶת כֶּבֶשׂ הָאֵשֶׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֵשֶׁם וְנָתַן עַל תְּנוּפָה אֹזֶן הַמִּטְהַר הַיִּמְנִית וְעַל בִּהֶן יָדוֹ הַיִּמְנִית וְעַל בִּהֶן רִגְלוֹ הַיִּמְנִית: (כה) וַיֹּסֵב כְּהֵנָא מִדְּמָא דְאֲשָׁמָא וְיָתַן עַל רוּם אֹדְנָא דְמִדְּכֵי דְיִמְיָנָא וְעַל אֲלִיוֹן יְדֵיהּ דְיִמְיָנָא וְעַל אֲלִיוֹן רִגְלֵיהּ דְיִמְיָנָא: (כו) וּמִן הַשֶּׁמֶן יִצַק הַכֹּהֵן עַל כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמֵאלִית: (כו) וּמִן הַשֶּׁמֶן יִצַק הַכֹּהֵן עַל כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמֵאלִית: (כו) וּמִן מִשְׁחָא יִרִיק כְּהֵנָא עַל יָדָא דְכְּהֵנָא דְשְׂמֵאלָא:

רש"י

(כג) ביום השמיני לטהרתו – יח שמיני
לכפרים ולהזאת עץ ארז ואזוב ושני תולעת:

נביא – מלכים ב' פרק ח' ד'-ח'

(ד) וְהַמְלֶכֶּ מְדַבֵּר אֶל גִּחְזִי נַעַר אִישׁ הָאֲלֹהִים לֵאמֹר סִפְרָה נָא לִי אֵת כָּל הַגְּדֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִישֶׁע: (ד) וּמַלְכָא מַלִּיל עִם גִּחְזִי תַלְמִידָא דְנַבִּיא דִּי לְמִימֵר בְּשִׁתְעֵי כַעַן לִי יֵת כָּל רַבְרַבְתָּא דַעֲבַד אֱלִישֶׁע: (ה) וַיְהִי הוּא מְסַפֵּר לְמַלְכָּה אֵת אֲשֶׁר הִחִיָּה אֵת הַמֶּת וְהֵנָּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִחִיָּה אֵת בְּנָה צַעֲקַת אֶל הַמְּלָכָה עַל בֵּיתָה וְעַל שְׂדֵה וַיֹּאמֶר גִּחְזִי אֲדַנִּי הַמְּלָכָה זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה בְּנָה אֲשֶׁר הִחִיָּה אֱלִישֶׁע: (ה) וְהוּא הוּא מִשְׁתַּעֵי לְמַלְכָּא יֵת דַּאֲחִי יֵת מִיֵּתָא וְהָא אֲתַתָּא דַּאֲחִי יֵת בְּרַה קַבְלָא קָדָם מַלְכָּא עַל בֵּיתָה וְעַל חַקְלָה וְאֹמֵר גִּחְזִי רַבּוּנֵי מַלְכָּא דַּא אֲתַתָּא וְדִין בְּרַה דַּאֲחִי אֱלִישֶׁע: (ו) וַיִּשְׂאֵל הַמְּלָכָה לְאִשָּׁה וְתַסְפֵּר לוֹ וַיִּתֵּן לָהּ הַמְּלָכָה סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הָשִׁיב אֵת כָּל אֲשֶׁר לָהּ וְאֵת כָּל תְּבוּאוֹת הַשְּׂדֵה מִיּוֹם עֲזָבָה אֵת הָאָרֶץ וְעַד עַתָּה: (ו) וְשִׂאֵל מַלְכָּא לְאֲתַתָּא וְאֲשַׁתְעִיָּאת לִיָּהּ וּמִנִּי לָהּ מַלְכָּא גּוֹזָא חֵד לְמִימֵר אֲתִיב יֵת כָּל דִּילָהּ וְיֵת כָּל עַלְלַת חַקְלָא מִיּוֹמָא דְשִׁבְקַת יֵת אַרְעָא וְעַד כַּעַן:

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

(ו) וַיִּבֹא אֱלִישֶׁע דְּמִשְׁק וּבֶן הַדָּד מֶלֶךְ אֲרָם חָלָה וַיֵּגֶד לוֹ לֵאמֹר בֹּא אִישׁ הָאֱלֹהִים עִד הִנֵּה: (ז) וַאֲתָא אֱלִישֶׁע דְּמִשְׁק וּבֶן הַדָּד מֶלֶכָא דִּארָם מֵרַע וַאֲתַחְוֵא לֵיה לְמִימַר אַתָּא נְבִיא דִּי עִד הַלְכָא:
 (ח) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל תְּזַהְאֵל קַח בִּידְךָ מִנְחָה וְלֵךְ לְקַרְאֵת אִישׁ הָאֱלֹהִים וְדַרְשֵׁתָּ אֵת יְהוָה מֵאוֹתוֹ לֵאמֹר הֲאֶחְיֶה מִחֲלֵי זֶה: (ט) וַאֲמַר מֶלֶכָא לְחִזְאֵל סַב בִּידְךָ תְּקַרְבַּתָּא וְאִזֵּיל לְקַדְמוֹת נְבִיא דִּי וְתַתְּבַע יַת פְּתַגְמָא דִּי מְנִיָּה לְמִימַר הַאיחִי מִמְרַעֵי דִין:

רש"י

(ז) ויבא אלישע דמשק – להחזיר את גיחזי
 בתשובה (סוטה מז א):

בתובים – משלי פרק כה' יא'-טו'

(יא) תְּפֹחִי זָהָב בְּמִשְׁכִּיּוֹת כֶּסֶף דָּבָר דָּבָר עַל אֶפְנֵי: (יב) חֲזוּרֵי דְדַהְבָּא בְּנִגְוֵי דְסַמָּא מִלְתָּא דְמַלְל פְּסִיאִית:
 (יג) נָזֵם זָהָב וְחָלִי כְתָם מִזְכִּיחַ חָכָם עַל אֵזֶן שְׁמַעַת: (יד) קַדְשֵׁי דְדַהְבָּא וּמְנֵי דְזַמְרַגְדָּא מִכְּסֻנוֹתָא דְחַכִּימָא עַל אֹדְנָא דְשְׁמַעָא:
 (טו) בְּצַנֵּת שֶׁלֶג בְּיוֹם קָצִיר צִיר נֶאֱמָן לְשִׁלְחֵי וְנִפְשׁ אֲדָנִיּוֹ יִשִּׁיב: (טז) אִיךְ קְרִירוֹתָא דַתְּלָגָא בְּיוֹמָא דְחַצְרָא הֵיכְנָא אֲזַגְרָא מֵהֵימְנָא לְמִשְׁדְּרוֹי וּנְפִשִׁיה דְמֵרִיָּה מֵהַפֶּךְ:
 (יז) נְשִׂיאִים וְרוּחַ וְגֶשֶׁם אֵין אִישׁ מִתְהַלֵּל בְּמַתַּת שְׁקָר: (יח) לְיוֹמָא דְעַנְנֵי וְרוּחָא דְמִטְרָא לְאִית מְדַמֵּי גְבְרָא דְמִשְׁתַּבְּהַר בְּמַהוּבַתָּא דְשְׁקָרָא:
 (יט) בְּאַרְךָ אִפִּים יִפְתָּה קָצִין וְלָשׁוֹן רַכָּה תִשְׁבֵּר גְּרָם: (כ) בְּנִגְדוֹתָא דְרוּחָא מִשְׁתַּרְגַּג דְשִׁאנָא וּמִלְתָּא רַכִּיכָתָא תְּבִירָא גְרָמָא:

רש"י

(יג) כננת שלג – כקור ימי שלג שאדם מתאוה לו בימי הקיץ ולא שלג ממש שהשלג לא טוב הוא בשעת הקיץ:
 (יד) נשיאים ורוח וגו' – כאשר יהיה תוחלת שוא כשהשמים מתקשרים בעבים והרוח מנשבת ואדם מפנה שיבא גשם ולא בלא זהס מאטערים וכלות עיניהם כך איש מתפאר לומר כך וכך לדיקה אתן ליד גבאי והוא משקר וכלות עיני עניים למתנתו ואינו בזה:
 (טו) באורך אפים יפותה קצין – בעוד שהקצין מאריך אפו ואינו נפרע יתנו לב החוטאי לפתותו בתשוב' ותפל'. ולשון רכה

(יא) תפוחי זהב – כעין כפתורין מצויירין על משכיות כסף משכיות כלים המצופין בכסף כמו ושכותי כפי (שמות לג). דבר דבור על אפניו – על כנו ודוגמתו נשאתי אימך אפונה (תהלים פח) מבוססת ומיושבת בקרבי ואין זה מגזרת אופן וגלגל (ישעי' כח) שאלו כן היה נקוד פת"ח תחת הפ"א כמו האופנים ולא יפול בו נקודת חטף קמץ:
 (יז) נזם זהב וחלי כתם – עדי קבוצת זהב כמו ותעד נזמה וחליתה (הושע ז) כמו חלאים (שיר השירים ז). כתם – לשון תכשיט זהב וכן כתם פז (שיר השירים ה):

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

– בתפלה ותחנונים. תשבר גרם – עאס קושי הגזרה:

משנה – חולין פרק א'

(א) הבל שוחטין ושחיטתו כשירה, חויז מחרש, שוטה, וקטן, שפא יקלקלו בשחיטתו. ובלן ששחטו ואחרים רואין אותו, שחיטתו כשירה. שחיטת נכרי, נבלה ומטמאה במשא. השוחט בליקלה, וכן הסומא ששחט, שחיטתו כשירה. השוחט בשבת, וביום הכפורים, אף על פי שמתחייב בנפשו, שחיטתו כשירה: רע"ב – (א) הכל שוחטין – בגמרא פריך, הכל שוחטים לכתחלה, ושחיטתו כשרה דיעבד, דמרישא משמע דהאי דמרבינן מהכל שוחטין לכתחלה, ובסיפא משמע דכי מרבינן מהכל דיעבד מרבינן ליה אצל לכתחלה לא אחרבי. והא ליכא למימר כולה מתניתין לכתחלה וחדא קתני, לכיון דתנא הכל שוחטין פשיטא דכשרה. ובמסקנא מפרשא מתניתין בגמרא הכי, הכל שוחטין, כל המומחין היודעים הלכות שחיטה שוחטין, ואף על פי שאין מוחזקין, שלא שחטו לפניו של פועלים לראות אם יש בהן כח שלא יתעלפו בשחיטה ויבואו לידי שהייה. כמה דברים אמורים דחשיבי מומחים, בזמן שאלו המוסרים לו לשחוט יודעים ומכירים בו שידע הלכות שחיטה. אצל אם אין יודעים בו אם יודע הלכות שחיטה, לא ישחוט. ואם שחט בזדקין אותו, ואם יודע הלכות שחיטה שחיטתו כשרה: חויז מחרש שוטה וקטן – דאפילו דיעבד ויודעים הלכות שחיטה אסור לאכול משחיטתו, דתמיד הן מוחזקין לקלקל, שאין בהן דעה: וכוון ששחטו – מדלך קתני ואם שחטו, אלא וכוון ששחטו, משמע דלאו אחרש שוטה וקטן גרידא קאי, אלא אף אשחטין יודעים בו אם יודע הלכות שחיטה דרישא קאי דזדקין אותו, ואי ליתיה קמן לזדקיה ושחט ואחרים רואין אותו, שחיטתו כשרה. ולית הלכתא כי האי מתניתין, אלא רע"ג דאין אחרים רואים אותו וליתיה קמן לזדקיה שחיטתו כשרה, דרוב מאיין אכל

(ב) השוחט במגל יד, בצור, ובקנה, שחיטתו כשירה. הבל שוחטין וקלעולם שוחטין, ובבל שוחטין, חויז ממגל קציר, והמגרה, והשנים, והצפרן, מפני

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

שֶׁהוּן חוֹנְקִין. הַשְׁוֹחֵט בְּמַגֵּל קָצִיר בְּדֶרֶךְ הַלִּיכָתָה, בֵּית שְׂמַאי פּוֹסְלִין, וּבֵית הַלֵּל מְכַשְׁרִין. וְאִם הֶחְלִיקוּ שְׁנֵיהֶם, הָרִי הִיא כְּסָפִין:

ולעולם שוחטים – בין ביום, בין בלילה לאור האצוקה, בין בראש הגג ולא חיישינו שמא יאמרו לנבא השמים עלה לשחוט, וכן שוחטים בראש הספינה דמוכחא מלחא דלנקר (פירוש, לנקות. רש"י) ספינתו הוא כריך ולא לשך הים קשחית: וככל שוחטין – בין בזוכית, בין בקרומית של קנה שהוא עשצ הגדל באגס שחותך כסכין. אבל בקנה עצמו אין שוחטין בו לכתחילה, מפני נימין שפורשין ממנו ונוקדים הסימנים ואתי למעבד חלדה: מגל קציר – שקוררים זה התבואה. שפגימותיה נטות כולן ללד אחד בשפוע: מגירה – סכין מלא פגימות ויש לכל פגימה מורשא מכאן ומכאן דהיינו אוגרות: שינים – התחובים בלחי של בהמה. ודוקא כשהן שנים או יותר: והלפורן – המחוברת: שהן חונקין – שאין חותכין אלא קורעין מחמת הפגימות. והאי חונקים, אשארך קאי ולא אכפורן, דטעמא לכפורן משום מחובר הוא: מגל קציר – ראשיה כפופים מאד ודרך הליכתה אינה קורעת: בית שמאי אומרים נבילה – ומטמאה במשא. דגזרינן הולכה אטו הובאה. ובית הלל לא גזרי, דאפשי טומאה לא מפשינן משום גזירה. אבל באכילה מודו דאסורה, גזירה הולכה אטו הובאה:

רע"ב – (3) מגל יד – יש לה שתי פיות, האחת חלקה כסכין, והאחת יש בה פגימות, וכל שהיא חלקה אין שוחטים לכתחלה, גזירה שמא ישחוט בלד הפגום, ולהכי תנא השוחט דמשמע דיעבד אין, לכתחלה לא. ושמעינן מהא, דסכין פגומה ויש בה כדי לשחוט מן הפגם ולהלן, אסור לשחוט בה לכתחלה, אלא אם כן כרך הפגם בצגד או בגמי דהשתא ליכא למגזר דלמא אתי לשחוט במקום הפגם: בלור ובקנה – מתניתין מיירי בלור ובקנה שהיו תלושים ולבסוף חברן ושחט בהן כשהן מחוברים, ודיעבד אין לכתחלה לא. אבל במחבר מעיקרו אפילו דיעבד פסול. ותלוש גמור אפילו לכתחלה שרי: לור – סלע מחודד. ולשון מקרא הוא (שמות 7) ותקח כפורה לור ותכרות: הכל שוחטים – לאתויי ישראל מומר לעבירה אחת או אפילו לעבירות הרבה שמתר לאכול משחיטתו, והוא שלא יהיה מומר לעבודה זרה או מחלל שבתות צפרהסיא. וזדק ישראל כשר הסכין ונותן לו, מפני שחזקתו שאינו טורח לבדוק, ואחר כן שוחט אפילו בינו לבין עצמו, וחוזר ישראל וזדק סכיני לאחר שחיטה, אם היא יפה שחיטתו כשרה. ואלו הדוקין שאנו קורין להן קראים שאינם מאמינים בתורה שבעל פה, שחיטתן פסולה. אלא אם כן ישראל עומד ורואה השחיטה מתחלה ועד סוף:

(ג) הַשְׁוֹחֵט מִתּוֹךְ הַטְּבַעַת וְשִׂיר בָּהּ מְלֵא הַחוֹט עַל פְּנֵי בְּלָהּ, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, מְלֵא הַחוֹט עַל פְּנֵי רַבָּה:

הקנה במקום שחיטה, פסלי רבנן, הואיל וגמרו בפסול: ר' יוסי בר' יהודה אומר מלוא החוט על פני רובה – אם שיר זה מלוא חוט השערה מן הטבעת ללד הראש על פני רוב הטבעת, כלומר שחתך רוב הקנה בתוך הטבעת ובמיעוטה הגרים ויאל ממנה ללד הראש וגמר השחיטה למעלה ממנה, כשרה. דברובא אתכשרא לה שחיטה, ואידך כי קא שחיט מחתך בשר בעלמא הוא. ופסק הלכה, השוחט למעלה מטבעת הגדולה, משפוי

רע"ב – (ג) השוחט מתוך הטבעת – בטבעת הגדולה שהיא עליונה לכולן קאמר: ושיר זה מלוא החוט על פני כולה – ללד הראש. שלא הטא לסכין ללאת מן הטבעת ללד הראש עד שגמר כל הטבעת כולה, כשרה: מלוא החוט – כלומר כל דהו. אבל אם קודם שגמר את כולה הגרים את הסכין ללד הראש ויאל מן הטבעת וגמר את השחיטה למעלה מן הטבעת שאינו מקום שחיטה, שהיא הגרמה, אע"פ שנסחט רוב

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

כלי עץ דהיינו כלים שלא נגמרה כל מלאכתו. אבל נגמרה חקיקתו וראויין הן לתשמישן, טמאים. ופשוטי כלי עץ טהורים אפילו נגמרה כל מלאכתו, דאחיקא כלי עץ לסק דכתיב (שם) מכל כלי עץ או בגד או עור או שק, מה שק מיטלטל מלא וריקו, אף כל מיטלטל מלא וריקו. גולמי כלי מתכות טהורים, האיל ולכבוד עשויין לא חשיבי כלי למלתייהו עד שתגמר כל מלאכתו. פשוטיהן טמאים, ללא אחיקא לסק ככלי עץ. נמלא, הטהור ככלי עץ, טמא ככלי מתכות. הטהור ככלי מתכות טמא ככלי עץ: החייב בשקדים המרים – שקדים המרים קטנים חייבין במעשר, שדרכן לאכלן בקטן קודם שיהיו מרים. גדולים פטורים, שאינן ראויין לאכילה. מתוקים גדולים חייבין שנגמר פריין. קטנים פטורין, שאין דרך אכילתם כן. נמלא, החייב בשקדים המרים פטור במתוקים, והחייב במתוקים פטור במרים:

כשר כהנים פסול כלום – כהנים צומין פסולים, בשנים כשרים. ליום צומין כשרים, בשנים פסולים, דכתיב (במדבר ח) ומזן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה, ובשילה ובצית עולמים שלא היה שם משא ככתף, אין השנים פסולים כלום אלא הקול כלבד, והקול אינו פוסל כהנים לעולם. נמלא, בין במדבר בין בשילה ובצית עולמים הכשר כהנים פסול כלום, הכשר כלום פסול כהנים: טהור בכלי חרס טמא בכל הכלים – אויר כלי חרס טמא, שאם הגיעה טומאה לאוירו ולא נגעה בו, נטמא הכלי חרס, דכתיב ביה (ויקרא יא) אשר יפול מהם אל תוכו. ובגבו טהור, שאפילו נגעה טומאה לא נטמא בכך. אויר כל הכלים טהור כל זמן שלא נגעה בהן הטומאה אע"פ שנתלית באוירן. וגבן טמא, שאם נגעה טומאה בגבן נטמאו. נמלא, הטהור בכלי חרס, טמא בכל הכלים. וטהור בכל הכלים, טמא בכלי חרס: טהור ככלי עץ טמא ככלי מתכות – גולמי

(ו) התמוד, עד שפלא החמיץ, אינו נקח בכסף מעשר, ופוסל את המקוה. משהחמיץ, נקח בכסף מעשר, ואינו פוסל את המקוה. האחין השתפין, בשחיבין בקלבון, פטורין ממעשר בהמה. בשחיבין במעשר בהמה, פטורים מן הקלבון. כל מקום שיש מבר, אין קנס. וכל מקום שיש קנס, אין מבר. כל מקום שיש מאון, אין חליצה. וכל מקום שיש חליצה, אין מאון. כל מקום שיש תקיעה, אין הבדלה. וכל מקום שיש הבדלה, אין תקיעה. יום טוב שחל להיות בערב שבת, תוקעין ולא מבדילין. במוצאי שבת, מבדילין ולא תוקעין. פיצד מבדילין, המבדיל בין קדש לקדש. רבי דוסא אומר, בין קדש חמור לקדש הקל:

ואינו נקח בכסף מעשר, דין הוזכר בקיחת כסף מעשר (דברים יד) ונתת הכסף בכל אשר תאווה נפשך וגו', מה הפרש מפורש פרי מפרי וגידולי קרקע, אף כל פרי מפרי וגידולי קרקע: ופוסל את המקוה – דשליש לוגין מים שאובין פסולין את המקוה אם נפל לתוכו קודם המשכת ארבעים סאה, ויין אינו פוסל את המקוה אלא בשנינו מראה: משהחמיץ – חשוב יין, ונוהג בו קיחת מעשר, ואין נוהג בו פסול מקוה: האחין השותפין – האחין שהן שותפין בירושתן: כשחייבין בקלבון

רע"ב – (ז) התמוד עד שלא החמיץ – עד השתא איירי בתרתי מלי, ודבר הנוהג בזה אינו נוהג בזה. והשתא איירי בחדא מלתא, ובזמן שדבר זה נוהג בזה אין דבר זה נוהג בזה: תמד – מים שנתנים על חרונים וזגים וכשמחמיץ ותוסס נעשה יין, או על השמרים וקולטין אותן המים טעם היין. ובזמן שנתן שלישי חלקים מים והציא ארבעה, לכולי עלמא יין מעליא הוא. והכא מיירי כגון שלא הוציא אלא כמו שנתן או פחות, או מעט יותר: עד שלא החמיץ – מים בעלמא הוא

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

משתיבא שתי שערות עד שתצגר יס לה קנס ואין לה מכר. אבל חכמים אומרים, קטנה מצת שלש שנים ויום אחד עד שתצבא שתי שערות, יס לה מכר ויש לה קנס. והלכה כחכמים. ונמצא שהצת מיום שנולדה עד שתראה לביאה, יס לה מכר ואין לה קנס. ומשתיבא לביאה עד שתצבא סימנין, יס לה מכר ויש לה קנס. ומשתיבא סימנין עד שתצגר, יס לה קנס ואין לה מכר. ואין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים: כל מקום שיש מיאון – יתומה שהשיארה אמה ואחיה ואפילו לדעתה, יכולה למאן ויוראה בלא גט, עד שתצבא סימנין. וכל ימי קטנותה אינה ראויה לחליצה אם יצמה היא, דאיש כתיב צפרשה (שם כה) ואם לא יחפוץ האיש, ומקשינן אשה לאיש. ומשנראית לחליצה אינה יכולה למאן: כל מקום שיש תקיעה – בערבי שבתות וימים טובים תוקעים שלש תקיעות להבטיל את העם ממלאכה, ובין השמשות תוקע ומריע ותוקע ושובת: אין הבדלה – לא על הכוס ולא בתפלה. שאין הבדלה אלא במואלאי שבתות וימים טובים: יום טוב שחל להיות בערב שבת תוקעים – אע"פ שגם היום יום טוב היה ואין בו מלאכה, תוקעין להבטיל ממלאכה אוכל נפש: ולא מבדילין – מפני שהנכנס חמור מן היוצא: חל להיות במואלאי שבת מבדילין – לפי שהיורא חמור מן הנכנס. ותקיעה אין כאן: כיצד מבדילין – בין שבת ליום טוב כשחל יום טוב להיות במואלאי שבת: רבי דוסא אומר בין קודש חמור – ואין הלכה כר' דוסא. ללא מזלזלינן ביום טוב לקרותו קודש הקל:

פטורין ממעשר בהמה – האחים שחלקו ולבסוף נשתתפו, חייבין בקלבון, וכשמביאין שקליהן מביאין שני חלאי שקלים ונותנים שני קלבונות. והקלבון הוא לשון הכרע, שחייבין להכריע שקליהן. ואם נתנו בין שניהם שקל שלם, נותנים שני קלבונות שהיה להן לשקול לחלאין. ופטורים ממעשר בהמה מכל הגולדים להם כל ימי שותפות, שהשותפות פטור ממעשר בהמה, כדאיתא בצבורות בפרק בתרא (דף נז), יהיה לך, ולא של שותפות, והתם מוקים ליה להאי קרא במעשר ואע"ג דבצבור כתיב: וכשחייבין במעשר בהמה – כגון אם לא חלקו מעולם חייבין במעשר בהמה לעשר כל הגולדים להם כל ימי שותפותם, דאמר התם, יכול אפילו קנו בתפוסת הבית, תלמוד לומר, יהיה, מכל מקום: ופטורין מן הקלבון – לגמרי. ששוקלין בין שניהם שקל שלם. שממון אביהם בחזקתו עומד. והאב השוקל על בניו או על אחד מבני עירו ופוטר בשלו, פטור מן הקלבון, דתנן בשקלים (פ"א) השוקל בשביל העני או בשביל שכנו או בשביל בן עירו פטור, ובניו נמי אין מלות שקליהם עליו והווי להו כשכנו ובן עירו: כל מקום שיש מכר – שאדם יכול למכור את בתו. דהיינו כשהכיר קטנה: אין קנס – אם נאנסה או נתפתתה אין לאביה חמשים כסף, דנערה כתיב (דברים כב) ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף: וכל מקום שיש קנס – דהיינו כשהיא נערה: אין מכר – שאין אדם מוכר את בתו לאחר שהביאה סימני נערות. ומתניתין ר' מאיר היא, דאמר קטנה מצת יום אחד עד שתצבא שתי שערות יס לה מכר ואין לה קנס.

גמרא – חולין דף כו' ע"ב

היכי תוקע אמר רב יהודה תוקע ומריע מתוך תקיעה ורב אסי אמר תוקע ומריע בנשימה אחת אתקין רב אסי בהוצל כשמעתיה מיתיבי יו"ט שחל להיות בע"ש תוקעין ולא מריעין מאי לאו לא מריעין כלל לא רב יהודה מתרץ לטעמיה ורב אסי מתרץ לטעמיה רב יהודה מתרץ לטעמיה לא

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

מדיעין בפני עצמה אלא מתוך תקיעה ורב אסי מתרץ לטעמיה לא מדיעין בשתי נשימות אלא בנשימה אחת: ובמוצאי שבת כו': היכא אמר לה א"ר יהודה בחתימתה וכן אמר ר"נ בחתימתה ורב ששת בריה דרב אידי אמר אף בפתיחתה ולית הלכתא כוותיה: רבי דוסא אומר בין קדש חמור לקדש הקל: ולית הלכתא כוותיה א"ר זירא יו"ט שחל להיות באמצע שבת אומר המבדיל בין קדש לחול ובין אור לחשך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת ימי המעשה מ"ט סדר הבדלות הוא מונה:

רש"י על הגמרא

בתחלה והבדלה דכתיבה באורייתא בקודש וחול כתיבה וכרבי דוסא נמי לית (ליה) הלכתא ללא מזלזלין ביום טוב לקרותו קודש הקל: באמצע שבת – אפ"ה אמרינן בין יום השביעי לע"ג ללא שייך יום השביעי הכא כלל: סדר הבדלות – האמורות בתורה הוא מונה ולהבדיל בין הקדש וגו', ויבדל בין האור ובין החושך, ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי ובין יום השביעי כו' היינו בין קדש לחול ומשום דבעי למימר מעין חתימה סמוך לחתימתה:

הכי תוקע – ביו"ט שבע"ט כשהוא תוקע להבדיל בין קדש לחול דבעי שינוי משאר ערבי שבתות שהרי אין קדושה הנכנסת חמורה מקדושה דיואלה כל כך: מתוך תקיעה – קודם שסיים התקיעה הוא מריע בסופה: בנשימה אחת – ומכל מקום מפסיק הוא בינתיים: היכא אמר לה – להאי בין קדש לקדש: בחתימתה – של הבדלה אצל בפתיחתה הוא אומר בין קדש לחול וכך אנו נוהגים: אף בפתיחתה – מתחיל המבדיל בין קדש לקדש בין אור לחושך: ולית הלכתא כוותיה – שהרי למנות סדר הבדלות הוא בא

זוהר – מצורע דף נה' ע"א

רבי חזקיה פתח ואמר, (תהלים יז) שְׁמְעָה יי צְדָק וגו'. כְּמָה חֲבִיבָה פְּנֵט יִשְׂרָאֵל קָמִי קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבִכָּל זְמַנָּא דְּפְנֵטת יִשְׂרָאֵל, אֲתַת לְקָמִי דְּקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַדְּמֵן לְקַבְּלָהּ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב שְׁמְעָה יי צְדָק הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי. אָמַר דְּוֹד, אָנָּא אֲתַקְטְרָנָא בְּפְנֵטת יִשְׂרָאֵל. כְּמָה דְּהִיא אֲשַׁתְּכַחַת לְקָמָה, אָנָּא נְמִי הָכִי אֲשַׁתְּכַחַנָּא. וּבְגִין כִּף שְׁמְעָה יי צְדָק, בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתָּר, הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי: בְּלֹא שְׁפָתֵי מְרָמָה. מֵאִי בְּלֹא שְׁפָתֵי מְרָמָה. אֲלֵא הָכִי תְּנִינֵן. כָּל מְלָה וּמְלָה דְּעָלוּתָא, דְּאִפִּיק בְּרַגְשׁ מְפּוּמִיָּה, סְלָקָא לְעֵילָא וּבִקְעָא דְּקִיעִין, וְעָאֵלַת לְאֲתַר דְּעָאֵלַת, תְּמָן אֲתַבְּחַנַּת הָהִיא מְלָה, אִי הִיא מְלָה דְּכִשְׂרָא אִי לֹא, אִי אִיהִי מְלָה דְּכִשְׂרָא עָאֵלִין לָהּ קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא לְמַעַבְדַּ דְּעוּתָהּ. וְאִי לֹא, סָאטִין לָהּ לְבַר, וְאֲתַעַר בְּהָהִיא מְלָה רִוְחָא אֲחֵרָא:

חק לישראל – פרשת מצורע יום ה'

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב בֵּיהּ בְּיוֹסֵף, (תהלים קה) עֲנֵנוּ בְּכָבֶל רְגָלוֹ וְגו'. עַד אֵימָתִי, עֲנֵנוּ בְּכָבֶל רְגָלוֹ. עַד עַתְּ בֹא דְבָרוֹ אֲמַרְתָּ יי' עֲרַפְתָּהּ. עַד עַתְּ בֹא דְבָרוֹ דְּמֵאן. אֲלֵא עַד עַתְּ בֹא דְבָרוֹ (דיוסף, ואתבחיין) הֲהִיא מְלָה, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, אֲמַרְתָּ יי' עֲרַפְתָּהּ. כְּדִין, שְׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהּ מוֹשֵׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחֶהּ:

הלכה – הרמב"ם הלכות מעשה קרבנות פרק ה'

(ז) החטאות הנאכלות דמן טעון ארבע מתנות על ארבע קרנות המזבח החיצון מחצי מזבח ולמעלה לפי שנאמר בה על קרנות המזבח וכיצד הוא עושה כשלוקח הכהן הדם במזרק מוליכו אצל המזבח וטובל אצבעו הימנית הסמוכה לגודל בדם וסומך באצבעו הגדולה מכאן ובגודל מכאן ומחטא ויורד כנגד חודה של קרן עד שיכלה כל הדם שבאצבעו וכן הוא עושה בכל קרן וקרן ואם נתן סמוך לקרן כאמה אחת מכאן או מכאן כפר:

(ח) וצריך לטבול אצבעו על כל קרן וקרן וכשגומר הנתינה על הקרן מקנח אצבעו בשפת המזרק ואח"כ טובל פעם שנייה ששיירי הדם שבאצבעו פסולין ליתן מהן על קרן אחרת:

(ט) אין בכל הקרבנות קרבן שטעון הזיית דם באצבעו אלא חטאת בלבד שנאמר בה וטבל אצבעו בדם וצריך שיהיה שם דם כדי טבילה לא שיספג אצבעו מדם:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.